

ESPECIALISTA EN MITJANS DIDÀCTICS, UNA NOVA PROFESSIÓ

En contradicció amb el nom d'aquest petit article, la realització de mitjans didàctics no es quelcom nou però, desgraciadament, la seva importància ha estat insignificant en els darrers quaranta anys. Amb l'aparició de la nova Llei d'Educació s'observa de manera destacada que les metodologies suggerides són totalment actives i la utilització de material didàctic a cada una de les àrees representa una exigència immediata.

Per aquest motiu la professió d'especialista en mitjans didàctics s'ofereix amb un futur prometedor.

Per a dedicar-se a aquesta nova professió és precís, en primer lloc, definir el nivell, l'àrea o el tipus de material sobre el que s'intenta treballar. La gran quantitat de matèries i la seva distribució en nivells educatius impedeix dominar la totalitat dels mitjans didàctics però sí que permet especialitzar-se en algun d'ells ja sigui per matèries o per nivells: Especialistes en Educació Infantil, en Matemàtiques, etc.

El motiu fonamental d'aquest article -que en realitat és un resum de la taula rodona oferida a Palma de Mallorca fa poc temps- és el de donar unes indicacions senzilles per a tots els professionals de l'ensenyament que vulguin dedicar-se a aquest nou camp. Aquestes orientacions són producte de l'experiència dels autors en aquest complicat món del material didàctic.

Algun dels consells serien els següents:

a.- És precís conèixer el mercat mundial de material didàctic per a gosar a crear nous productes. És bastant corrent que alguns inventors desenvolupin productes ja existents en altres països des de fa molts anys. L'assistència a Fires de material didàctic o a Conferències i Congressos és totalment necessària per a llançar-se en aquest treball. La Fira més important que es precís de conèixer és la Fira Internacional de Material Didàctic "DIDACTA", que es celebra cada dos anys en Basilea (Suïssa) i més pròxima la Fira Internacional Interdidac que es celebra a Madrid cada dos anys.

b.- Una volta conegut el mercat existent en la matèria elegida és possible passar a desenvolupar nous productes tenint en compte els següents apartats referits al disseny:

1.- El material didàctic està pensat en funció d'un únic objectiu terminal. En la seva majoria és possible

d'obtenir objectius complementaris però aquesta no és la funció bàsica del **nou material** ja que molts d'aquests objectius secundaris són assolits d'una forma més correcte amb uns altres materials.

2.- El mitjà utilitzat per aconseguir l'objectiu ha d'estar proporcionat a aquest (mai han d'inventar-se instruments didàctics la utilització dels quals sigui d'una complexitat major que l'objectiu que es desitja assolir -per exemple, emprar un programa d'ordinador per a ensenyar als infants els colors-).

3.- El material inventat serveix per a la funció que se li assigni i no necessàriament servirà, amb retocs, per una altra finalitat. No existeix la «panacea universal» en el món del material didàctic que serveixi per a dissenyar-ho tot -si existís, seria d'allò més avorrit-.

4.- El material didàctic inventat ha d'estar en consonància amb l'edat a la qual es dirigeixi -dins uns nivells de desenvolupament maduratiu- i explicat fàcilment.

5.- El material didàctic està pensat per a ésser utilitzat en una aula a l'entorn d'un col·lectiu d'alumnes i sota la direcció d'un professional. El professor és l'artífex que fa que el material didàctic es convertesqui en un joc. El material didàctic utilitzat per l'alumne i son pare, a casa seva, generalment no dona resultat i avorreix (per això existeixen els **jocs didàctics**).

6.- El material didàctic té el seu sentit si actua com a **logística** de la programació i es fa servir en el moment adequat i de la forma adequada dins les situacions d'aprenentatge que provoca el professor d'una manera programada però que per a l'alumne pareix espontània.

c.- El disseny i característiques constructives han d'estar estudiades per a la seva funció i per a les edats a les quals es dirigeix. Respecte d'aquest punt, és precís puntualitzar els següents aspectes:

1.- Tot material didàctic ha d'estar constituït per materials sòlids i molt resistents donat que s'empraran de forma col·lectiva durant molt de temps.

2.- Els materials utilitzats hauran d'estar exempts de perillositat i de toxicitat, així mateix han de complir tota la normativa comunitària sobre els productes d'aquestes característiques.

3.- El disseny ha d'ésser senzill i motivador, amb dibuixos i colors suggerents.

d.- El darrer consell, i el més difícil, és el que es refereix a les expectatives del **dissenyador**. El material didàctic ha de donar resultat independentment de qui l'hagi inventat. Aquest punt és molt important ja que la majoria dels

professors que disposen d'un producte propi per a ensenyar algun aspecte dels programes, creu que el seu mètode és perfecte ja que a ell li resulta molt útil i n'obté grans resultats. Per desgràcia no se n'adona del gran esforç que dedica a introduir el seu mètode i que amb aquest mateix esforç potser aconseguiria millors resultats amb altres mètodes. És precís ésser molt crític per a dissenyar material didàctic.

Com a element de consulta assenyalam algunes de les classificacions que solen establir-se pel que fa al material didàctic:

- **Classificació per diferenciació del recurs**

instrumental:

Manipulatiu

D'experimentació

D'instrucció

Audiovisual

Utilització de noves tecnologies

- **Classificació per nivells educatius:**

Educació Infantil

Ensenyament Primari

Ensenyament Secundari Obligatori

Batxillerats

Ensenyaments Tècnics i Professionals

Ensenyaments no Reglats

Ensenyaments Superiors

D'aquests classificacions és d'on s'ha de partir per a elegir en primer lloc quin tipus de materials didàctics s'ha de dissenyar.

Aquestes petites orientacions són una primera aproximació a aquest tema que esperam ampliar en successives col·laboracions.

Antonio GONZÁLEZ CASTILLO i
Leandro JIMÉNEZ GARCÉS

Butlleta de subscripció a *PISSARRA*¹

Nom: Adreça:
número: pis: C.P.: Població: Tel.:

Se subscriu a *PISSARRA* al preu anual de 1 200 PTA que abona mitjançant:

taló bancari o gir postal a nom de l' STEI
càrrec al compte bancari o d'estalvi²

(¹) Els afiliats a l' STEI reben *PISSARRA* de franc.

(²) En aquest cas heu d'emplenar l'ordre bancària.

ORDRE DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Caixa/Banc: Nom del titular:
Agència/Oficina: Adreça:
Població: Població:
Núm de compte o llibreta: Codi postal: Tel.:

Sr. director:

Sou pregat d'atendre a partir d'aquesta data i fins a nou avís els rebuts que us presentarà el **Sindicat de Treballadors de l'Ensenyança de les Illes (STEI)** amb càrrec al meu compte corrent o llibreta indicada.

, de de 1991
(signatura)